

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ KAUNO APYGARDOS PROKURATŪROS KAUNO APYLINKĖS PROKURATŪRĄ

2019-09-09 Nr. 4D-2019/1-1062
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2019 m. rugpjūčio 19 d. gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą (toliau vadinama – Skundas) dėl Kauno apygardos prokuratūros Kauno apylinkės prokuratūros (toliau vadinama – Kauno apylinkės prokuratūra) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su skundo persiuntimu.

2. Skunde Pareiškėjas nurodė:

„[...] 2019-08-13 gavau laišką iš Kauno apylinkės prokuratūros, kuriame buvo nuspręsta pagal kompetenciją persiųsti mano skundą dėl įstaigoje patirto smurto, kuriame dalyvavo ir įstaigos direktorius ir viešojo saugumo tarnyba ir Kalėjimų departamento pareigūnai [...]. Nesutinku su tokiu nutarimu mano skundą persiųsti įstaigai, kuri yra suinteresuota šalis [...], pageidauju apskųsti tokį prokuratūros elgesį, tačiau ant rašto nėra nurodyta apskundimo tvarka [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo išnagrinėti jo Skundą.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolieriui kartu su Skundu buvo pateiktas Pareiškėjui adresuotas 2019 m. rugpjūčio 8 d. Kauno apylinkės prokuratūros raštas Nr. 1BPS-S-324863 „Dėl pranešimų persiuntimo nagrinėti pagal kompetenciją“ (kopija), kuriame nurodyta:

„Vadovaudamiesi Rekomendacijų dėl ikiteisminio tyrimo pradžios ir jos registravimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2008 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. 1-110 (Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2014 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 1-133 redakcija) (suvestinė redakcija nuo 2017 m. sausio 24 d.), 30 punktu, persiunčiame [...] nagrinėti pagal kompetenciją.“

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

5. Lietuvos Respublikos Baudžiamojo proceso kodeksas (toliau vadinama – BPK):
165 straipsnis „Ikiteisminio tyrimo įstaigos [...] 2. Ikiteisminį tyrimą taip pat atlieka esančių tolimajame plaukiojime jūros laivų kapitonai – dėl laivo įgulos narių ir keleivių nusikalstamų veikų, padarytų tolimojo plaukiojimo metu, Kalėjimų departamento pareigūnai,

areštinių, kardomojo kalinimo ir pataisos įstaigų direktoriai arba jų įgalioti pareigūnai – dėl šiose įstaigose padarytų nusikalstamų veikų.“

6. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama – VAI):

14 straipsnis – „*Prašymų ir skundų nagrinėjimas*“ – „1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė. [...]. 8. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų perduoti prašymą ar skundą nagrinėti pagal kompetenciją, jis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis. [...].“

7. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau vadinama – Taisyklės):

38 punktas – „[...] Persiunčiant prašymą ar skundą nagrinėti kitai kompetentingai institucijai ir informuojant apie tai asmenį ar jo atstovą, pranešime asmeniui nurodyti minėtos apskundimo tvarkos nereikia.“

8. Rekomendacijų dėl ikiteisminio tyrimo pradžios ir jos registravimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2008 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. 1-110 (Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2014 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 1-133 redakcija) (suvestinė redakcija nuo 2017 m. sausio 24 d.) (toliau vadinama – Rekomendacija):

30 punktas – „Prokuratūroje gauti skundai, pareiškimai ar pranešimai apie nusikalstamą veiką prokuratūros vadovo (jo pavaduotojo) ar padalinio vadovo (jo pavaduotojo) sprendimu nedelsiant, bet ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo skundo gavimo prokuratūroje gali būti persiunčiami nagrinėti ikiteisminio tyrimo įstaigai pagal kompetenciją. Persiunčiant skundą, pareiškimą ar pranešimą apie nusikalstamą veiką nagrinėti ikiteisminio tyrimo įstaigai, pareiškėjui pranešama apie persiuntimą.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

9. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama – LVAT) 2009 m. gruodžio 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-1505-09:

„Viešojoje teisėje veikiančys įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgalinimus, kurie jiems yra suteikti konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, plečiamas valdymo institucijų kompetencijos aiškinimas yra negalimas.“

Tyrimo išvados

10. Skunde Pareiškėjas teigia, kad Kauno apylinkės prokuratūros darbuotojai netinkamai vykdė savo funkcijas, todėl nepagrįstai persiuntė Pareiškėjo skundą Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos (toliau vadinama – Pravieniškių PN-AK) direktoriui nagrinėti pagal kompetenciją bei persiuntimo rašte nenurodė apskundimo tvarkos.

11. Teismų praktikoje pažymima, jog viešojoje teisėje veikiančys įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius

įgaliojimus, kurie jiems yra suteikti konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, plečiamas valdymo institucijų kompetencijos aiškinimas yra negalimas (šios pažymos 9 punktą). Nagrinėjamu atveju tai reiškia, kad asmenų kreipimaisi turi būti nagrinėjami tik tose institucijose / įstaigose, kurioms teisės aktuose yra įtvirtinta pareiga nagrinėti atitinkamo turinio kreipimusis, nepaisant besikreipiančiųjų prašymų.

Rekomendacijos 30 punkte numatyta, kad prokuratūroje gauti skundai, pareiškimai ar pranešimai apie nusikalstamą veiką, gali būti persiunčiami nagrinėti ikiteisminio tyrimo įstaigai pagal kompetenciją. Persiunčiant skundą, pareiškimą ar pranešimą apie nusikalstamą veiką nagrinėti ikiteisminio tyrimo įstaigai, Pareiškėjui pranešama apie persiuntimą. Pagal BPK 165 straipsnyje numatytą reguliavimą, ikiteisminį tyrimą pataisos įstaigose atlieka pataisos įstaigos direktoriai arba jų įgalioti pareigūnai.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Kauno apylinkės prokuratūra, gavusi Pareiškėjo skundą, 2019 m. rugpjūčio 8 d. raštu Nr. 1BPS-S-324863 persiuntė Pravieniškių PN-AK direktoriui nagrinėti pagal kompetenciją, apie tai informuodama ir Pareiškėją.

Šios aplinkybės leidžia teigti, kad Kauno apylinkės prokuratūros pareigūnai pagrįstai atsisakė nagrinėti Pareiškėjo kreipimąsi ir, vadovaudamiesi Rekomendacijos 30 punktu, kuriame įtvirtinta viešojo administravimo subjekto teisė persiųsti pareiškėjo skundą nagrinėti pagal kompetenciją (šios pažymos 8 punktą), persiuntė jį Pravieniškių PN-AK.

Taisyklių 38 punkte numatyta, kad, persiunčiant prašymą ar skundą nagrinėti kitai kompetentingai institucijai ir informuojant apie tai asmenį ar jo atstovą, pranešime asmeniui nurodyti minėtos apskundimo tvarkos nereikia. Atsižvelgiant į tai konstatuotina, jog Kauno apylinkės prokuratūra 2019 m. rugpjūčio 8 d. raštu Nr. 1BPS-S-324863 informuodama Pareiškėją apie skundo persiuntimą Pravieniškių PN-AK direktoriui, nenurodydama šio rašto apskundimo tvarkos, tinkamai informavo Pareiškėją apie skundo persiuntimą.

12. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, bei į teisinį reguliavimą, konstatuotina, jog Kauno apylinkės prokuratūra teisėtai ir vadovaudamasi teisės aktų nuostatomis persiuntė Pareiškėjo skundą nagrinėti Pravieniškių PN-AK direktoriui bei tinkamai apie tai informavo Pareiškėją, todėl Pareiškėjo Skundas pripažįstamas nepagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

13. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, nusprendžia:

X Skundą dėl Kauno apylinkės prokuratūros pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su skundo persiuntimu, atmesti.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas